

EIROPAS PARLAMENTS

2014 - 2019

Sesijas dokuments

A8-0025/2014

11.11.2014

ZIŅOJUMS

par pieprasījumu atcelt *Ana Gomes* imunitāti
(2013/2045(IMM))

Juridiskā komiteja

Referente: *Heidi Hautala*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA LĒMUMA PRIEKŠLIKUMS.....	3
PASKAIDROJUMS	5
KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS	10

EIROPAS PARLAMENTA LĒMUMA PRIEKŠLIKUMS

par pieprasījumu atcelt *Ana Gomes* imunitāti (2013/2045(IMM))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā pieprasījumu atcelt *Ana Gomes* imunitāti, kuru 2014. gada 18. jūnijā saistībā ar Lisabonas Izmeklēšanas un kriminālprocesa departamenta otrajā nodaļā notiekošo kriminālprocesu (NUIPC 8773/13.4TDLSB) nosūtīja Portugāles Republikas ģenerālprokurora vietnieks un kurš tika paziņots plenārsēdē 2014. gada 3. jūlijā,
 - pēc *Ana Gomes* uzklaušanās saskaņā ar Reglamenta 9. panta 5. punktu,
 - ņemot vērā 7. protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 8. pantu, kā arī 1976. gada 20. septembra Akta par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlšanu tiešās vispārējās vēlēšanās 6. panta 2. punktu,
 - ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 1964. gada 12. maija, 1986. gada 10. jūlija, 2008. gada 15. un 21. oktobra, 2010. gada 19. marta un 2011. gada 6. septembra un 17. janvāra spriedumus¹,
 - ņemot vērā Reglamenta 5. panta 2. punktu, 6. panta 1. punktu un 9. pantu,
 - ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A8-0025/2014),
- A. tā kā Portugāles Republikas ģenerālprokurora vietnieks ir nosūtījis Lisabonas Izmeklēšanas un kriminālprocesa departamenta prokurora pieprasījumu atcelt *Ana Gomes* parlamentāro imunitāti saistībā ar *A. Gomes* paustiem iespējamiem apmelojošiem izteikumiem televīzijas debašu laikā; tā kā ir iesniegts pieprasījums, lai pret *A. Gomes* varētu sākt kriminālprocesu un viņu varētu nopratināt saistībā ar šo procesu;
- B. tā kā saskaņā ar 8. pantu Protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā pret Eiropas Parlamenta deputātiem nedrīkst veikt izmeklēšanas darbības, viņus nedrīkst aizturēt un pret viņiem nedrīkst sākt tiesvedību saistībā ar viņu viedokli, kas izteikts, pildot deputāta pienākumus, vai viņu balsojumu, pildot deputāta pienākumus;
- C. tā kā Reglamenta 6. pantā ir noteikts, ka, īstenojot savas pilnvaras attiecībā uz privilēģijām un imunitāti, Parlaments rīkojas tā, lai saglabātu savu demokrātiskas likumdevējas asamblejas integritāti un nodrošinātu deputātu neatkarību, viņiem veicot savus pienākumus;

¹ Spriedums lietā *Wagner/Fohrmann un Krier*, Lieta Nr. 101/63, ES:C:1964:28; Spriedums lietā *Wybot/Faure un citi*, Lieta Nr. 149/85, ES:C:1986:310; Spriedums lietā *Mote/Parlaments*, T-345/05, ES:T:2008:440; Spriedums lietā *Marra/De Gregorio un Clemente*, C-200/07 un C-201/07, ES:C:2008:579; Spriedums lietā *Gollnisch/Parlaments*, T-42/06, ES:T:2010:102; Spriedums lietā *Patriciello*, C-163/10, ES:C:2011:543; Spriedums lietā *Gollnisch/Parlaments*, T-346/11 un T-347/11, ES:T:2013:23.

- D. tā kā Tiesa ir atzinusi, ka deputāta viedoklis, kuru tas ir paudis ārpus Eiropas Parlamenta, var tikt uzskatīts par viedokli, kuru viņš ir izteicis, pildot savus pienākumus saskaņā ar protokola 8. pantu, tādējādi par galveno kritēriju uzskatot izteikuma raksturu un saturu, nevis vietu, kurā tas ir pausts;
- E. tā kā mūsdienu demokrātijā politiskās debates notiek arī ārpus Parlamenta telpām un tiek izmantoti visdažādākie komunikācijas līdzekļi — sākot no paziņojumiem presē un beidzot ar internetu;
- F. tā kā attiecīgajā televīzijas pārraidē *Ana Gomes* uzstājās kā Eiropas Parlamenta deputāte, apspriežot jautājumus, kuros viņa ir bijusi ieinteresēta Eiropas līmenī, kā to cita starpā apliecina viņas plenārsēdē iesniegtie jautājumi Komisijai, uz kuriem jāatbild rakstiski;
- G. tā kā vērsot uzmanību Portugāles valdības lēmumu par *Viana do Castelo* kuģu būvētavas privatizāciju, kurš arī lika Eiropas Komisijai veikt izmeklēšanu saistībā ar to, ka ir pārkāpti ES noteikumi par valsts atbalstu, viņa rīkojās, pildot Eiropas Parlamenta deputātes pilnvaras,
1. nolēm j neatcelt *Ana Gomes* deputāta imunitāti;
 2. uzdod priekšsēdētājam nekavējoties nosūtīt šo lēmumu un atbildīgās komitejas ziņojumu Portugāles Republikas kompetentajai iestādei un *Ana Gomes*.

PASKAIDROJUMS

1. Konteksts

Eiropas Parlamenta deputāte *Ana Gomes* 2013. gada 29. novembrī televīzijas programmā *TVI24 – Cara a Cara*, komentējot apakškoncesiju *Viana do Castelo* kuģu būvētavas (*Estaleiros Navais de Viana do Castelo*) ekskluzīvai darbībai, pauda šādus izteikumus:

"Tā ir krimināllieta. Man nav citu vārdu, kā to apzīmēt. Tā ir krimināllieta. Aizsardzības ministrs ir nekompetents un varbūt pat rīkojas atklāti ļaunprātīgi. Ir jāizmeklē, kādi darījumi viņa juridiskajā praksē ir saistīti ar "Martifer", kura taustekļi iestiepjas visās politiskajās partijās (...) Kādēļ valdība nedeva zaļo gaismu asfalta tankkuģu pasūtīšanai? Kādēļ valdība neatbildēja Eiropas Komisijai? Kādēļ valdība atcēla līgumus ar jūras spēkiem? Tāpēc, ka valdība vēlas iznīcināt kuģu būvētavas, vēlas atbrīvoties no strādājošiem, vēlas izdarīt pakalpojumu "Martifer", tas ir arī viss... tā ir patiesība, tā vēlas izdarīt pakalpojumu "Martifer"... tas, ko tā dara Viana do Castelo, ir iemesls sašutumam..."

Portugāles aizsardzības ministrs *José Pedro Correia Aguiar-Branco* ir iesniedzis Lisabonas Izmeklēšanas un kriminālprocesa departamentam sūdzību pret *A. Gomes* saistībā arī attiecīgajos izteikumos paustiem iespējamiem apmelojumiem. Sūdzību iesniedza ar juridiskais birojs *JPAB – José Pedro Aguiar Branco & Associados – Sociedade de Advogados, RL*, ko savā paziņojumā minēja *A. Gomes*.

Priekšsēdētājs 2014. gada 3. jūlija plenārsēdē saskaņā ar Reglamenta 9. panta 1. punktu paziņoja, ka ir saņēmis vēstuli no Portugāles Republikas ģenerālprokurora vietnieka (*Vice Procurador-geral da República*) par *Ana Gomes* parlamentārās imunitātes atcelšanu saistībā ar iepriekš minēto kriminālprocesu. Priekšsēdētājs saskaņā ar Reglamenta 9. panta 1. punktu pieprasījumu nosūtīja Juridiskajai komitejai.

Komiteja 2014. gada 25. septembrī saskaņā ar Reglamenta 9. panta 5. punktu uzklaušīja *A. Gomes*.

2. Eiropas Parlamenta deputātu imunitātes tiesības un procedūra

Protokola (Nr. 7) par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 8. un 9. pantā ir teikts:

8. pants

Pret Eiropas Parlamenta deputātiem nevar veikt izmeklēšanas darbības, viņus nevar aizturēt un pret viņiem nevar uzsākt tiesvedību saistībā ar viedokļiem, ko viņi pauduši, vai balsojumiem, ko viņi veikuši, pildot pienākumus.

9. pants

Eiropas Parlamenta sesijās tā deputātiem ir:

- a) savā valstī – imunitāte, ko piešķir attiecīgās valsts parlamenta deputātiem;*
- b) visās citās dalībvalstīs — imunitāte attiecībā uz aizturēšanu un tiesvedību.*

Imunitāte tāpat attiecas uz Eiropas Parlamenta deputātiem, kamēr viņi dodas uz Eiropas Parlamenta sanāksmes vietu un prom no tās.

Ja Eiropas Parlamenta deputātu aiztur pārkāpuma izdarīšanas laikā, viņš nevar atsaukties uz imunitāti, un tā neliedz Eiropas Parlamentam izmantot tiesības kādam no tā deputātiem atņemt imunitāti.

Eiropas Parlamenta Reglamenta 5., 6. un 9. pantā teikts:

5. pants: Privilēģijas un imunitāte

- 1. Deputāti izmanto privilēģijas un imunitāti atbilstoši Protokolam par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā.*
- 2. Deputāta imunitāte nav viņa personīgā privilēģija, bet gan visa Parlamenta un tā deputātu neatkarības garantija. (...)*

6. pants: Imunitātes atcelšana

1. Īstenojot savas pilnvaras attiecībā uz privilēģijām un imunitāti, Parlaments rīkojas tā, lai saglabātu savu demokrātiskas likumdevējas asamblejas integritāti un nodrošinātu deputātu neatkarību, viņiem veicot savus pienākumus. Jebkuru pieprasījumu atcelt imunitāti izvērtē saskaņā ar Protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 7., 8. un 9. pantu un saskaņā ar šajā pantā minētajiem principiem. (...)

9. pants: Ar imunitāti saistītās procedūras

- 1. Par visiem Parlamenta priekšsēdētājam adresētajiem dalībvalsts kompetentas iestādes pieprasījumiem atcelt deputāta imunitāti vai deputāta vai bijušā deputāta pieprasījumiem aizstāvēt privilēģijas un imunitāti paziņo plenārsēdē, un tos nodod atbildīgajai komitejai. (...)*
- 2. Komiteja nekavējoties, bet ņemot vērā to salīdzinošo sarežģītību, izskata pieprasījumus atcelt vai aizstāvēt privilēģijas un imunitāti.*
- 3. Atbildīgā komiteja iesniedz pamatota lēmuma priekšlikumu, kurā ir ieteikums pieņemt vai noraidīt pieprasījumu atcelt imunitāti vai aizstāvēt imunitāti un privilēģijas.*
- 4. Komiteja var pieprasīt, lai attiecīgā iestāde tai iesniedz visu informāciju un skaidrojumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem, lai izlemtu par imunitātes atcelšanu vai aizstāvēšanu.*
- 5. Attiecīgajam deputātam dod iespēju tikt uzklautam, viņš var iesniegt jebkādu dokumentu vai cita veida rakstisku apliecinājumu, ko viņš uzskata par vajadzīgu, un viņu var pārstāvēt cits deputāts.*

Deputāts nepiedalās debatēs — izņemot uzklautišanu — par pieprasījumu atcelt vai

aizstāvēt viņa imunitāti.

Komitejas priekšsēdētājs uzaicina deputātu uz uzklauššanu, norādot datumu un laiku. Deputāts var atteikties no tiesībām tikt uzklauštam.

Ja deputāts pēc minētā uzaicinājuma uzklauššanā nav piedalījies, tiek uzskatīts, ka viņš ir atteicies no tiesībām tikt uzklauštam, izņemot ja viņš, minot iemeslus, ir lūdzis attaisnot viņa nepiedalīšanos ierosinātajā datumā un laikā. Komitejas priekšsēdētājs izlemj, vai šāds pieprasījums attaisnot nepiedalīšanos ir pieņemams, ņemot vērā norādītos iemeslus, un šo lēmumu nav atļauts pārsūdzēt.

Ja komitejas priekšsēdētājs apstiprina pieprasījumu attaisnot nepiedalīšanos, viņš uzaicina deputātu uz uzklauššanu, nosakot jaunu datumu un laiku. Ja deputāts neievēro otro uzaicinājumu uz uzklauššanu, procedūru turpina bez deputāta uzklauššanas. Turpmāki pieprasījumi attaisnot nepiedalīšanos vai tikt uzklauštam vairs netiek pieņemti. (...)

7. Komiteja var sniegt pamatotu atzinumu par attiecīgās iestādes kompetenci un par pieprasījuma pieņemamību, taču tā nekādā gadījumā neizsakās par deputāta vainīgumu vai nevainīgumu un par to, vai ir nepieciešama kriminālvajāšana par uzskatiem vai darbībām, kas deputātam piedēvēti, pat tad ne, ja pieprasījuma izskatīšana ļauj komitejai iegūt detalizētas ziņas par lietas materiāliem. (...)

3. Lēmuma priekšlikuma pamatojums

Pamatojoties uz iepriekš minētajiem faktiem, uz šo lietu attiecas Protokola Nr. 7 par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 8. pants. Šajā nolūkā "viedoklis" ir jāsaprot plaši, proti, kā tāds, kas attiecas uz piezīmēm vai izteikumiem, kuri satur ziņā atbilst apgalvojumiem, kas veido subjektīvu vērtējumu¹. Aizsardzības ministra sūdzības iemesls patiešām bija *A. Gomes* izteikumi televīzijas debašu laikā.

No 8. panta izriet ka, lai uz viedokli attiektos imunitāte, Eiropas Parlamenta deputātam tas jāpauž, "pildot [savus] pienākumus", kas tādējādi ietver prasību par saikni starp pausto viedokli un parlamentārajiem pienākumiem².

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumu šā protokola 8. pantā paredzētās pilnīgās imunitātes apjoms ir jānosaka tikai no ES tiesību viedokļa³. Tiesa ir arī pilnīgi pārliecināta, ka saskaņā ar 8. pantu imunitāte "ir jāaplūko kā pilnīga imunitāte, kas aizliedz jebkādu tiesvedību saistībā ar viedokli, ko viņi pauduši, vai balsojumu, ko viņi veikuši, pildot pienākumus"⁴.

Tiesa uzskata, ka, lai gan parlamentārā imunitāte pamatā attiecas uz izteikumiem, kas pausti Eiropas Parlamentā, Protokola 8. pants šajā sakarībā ir jāinterpretē tā, lai nebūtu neiespējami,

¹ Spriedums lietā *Patriciello*, C-163/10, ES:C:2011:543, 32. punkts.

² Spriedums lietā *Patriciello* ES:C:2011:543, 33. punkts.

³ Spriedums lietā *Marra*, C-200/07 un C-201/07, ES:C:2008:579, 26. punkts.

⁴ Spriedums lietā *Marra*, ES:C:2008:579, 27. punkts.

ka izteikums, kas pausts ārpus šīm telpām, var būt arī viedoklis, kas pausts, pildot parlamentārās pilnvaras. Vai tas ir vai nav šāds viedoklis, ir jānosaka nevis atkarībā no vietas, kurā tas ir pausts, bet gan no tā rakstura un satura¹. Vēl jo vairāk — mūsdienu demokrātijā politiskās debātes notiek arī ārpus Parlamenta telpām, un tiek izmantoti visdažādākie komunikācijas līdzekļi, sākot no paziņojumiem presē un beidzot ar internetu. Tomēr Tiesa ir skaidri norādījusi, ka saiknei starp pausto viedokli un EP deputāta pienākumiem ir jābūt tiešai un nepārprotamai².

Parlamentārās imunitātes princips, kā to paredz Protokola 8. pants, ir balstīts uz deputātu tiesībām iesaistīties jēgpilnās debatēs un pārstāvēt savus vēlētajus sabiedriskas nozīmes jautājumos, neliekot viņiem ierobežot savus novērojumus vai redīgēt savus viedokļus, nebaidoties kļūt atbildīgiem tiesā vai citā līdzīgā iestādē³. Neizbēgami atsevišķos gadījumos kāds varēs uzskatīt, ka Eiropas Parlamenta deputāta paustie viedokļi ir pārspīlēti, kaitinoši vai aizskaroši. Tomēr atvērtā un demokrātiskā sabiedrībā brīvs dialogs par sabiedrību interesējošiem jautājumiem ir principiāli svarīgs, un deputātu pausti aizskaroši vai pat ekstrēmi viedokļi nedrīkst tikt cenzēti, ja tie ir tieši vai netieši saistīti ar parlamentāro pilnvaru izpildi (un līdz ar to atbilst politiskajās debatēs parasti valdošajam garam⁴).

Tas jo īpaši attiecas uz šo lietu. *A. Gomes* pret Portugāles valdības lēmumu vērstā kritika ne vien attiecas uz patiesi sabiedriski nozīmīgiem jautājumiem, proti, kuģu būvētavas privatizāciju, bet arī ir tieši un nepārprotami saistīta ar viņas kā Eiropas Parlamenta deputātes pienākumu veikšanu. Patiešām viņa ir aktualizējusi šo jautājumu Eiropas līmenī, kā to cita starpā apliecina jautājumi, uz kuriem jāatbild rakstiski, ko viņa kopīgi ar kolēģiem vai individuāli iesniedza saskaņā ar Parlamenta Reglamentu⁵. Turklāt uzklaušanās laikā komitejā *A. Gomes* sniedza pierādījumus par savu apjomīgo saraksti ar komisāriem *J. Almunia* un *A. Tajani* par šo jautājumu.

Kā to apstiprina komitejai pieejamie dokumenti, šis jautājums kļuva vēl būtiskāks Eiropas līmenī, kad Portugāles valdības lēmums lika Eiropas Komisijai veikt izmeklēšanu par ES noteikumu par valsts atbalstu pārkāpšanu⁶.

Līdz ar to neapstrīdami pastāv tieša un nepārprotama saikne starp *A. Gomes* pausto viedokli un viņas kā Eiropas Parlamenta deputātes pienākumiem. Kriminālvajāšana pret *A. Gomes* par minētajiem apgalvojumiem neļautu viņai brīvi pildīt EP deputātes pilnvaras un būtu skaidri pretrunā Protokola 8. panta pamatojumam.

4. Secinājums

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus un saskaņā ar Reglamenta 9. panta 3. punktu, Juridisko lietu komiteja iesaka Eiropas Parlamentam neatcelt *Ana Gomes* deputāta imunitāti.

¹ Spriedums lietā *Patriciello* ES:C:2011:543, 30. pants.

² Spriedums lietā *Patriciello* ESC:2011:543, 35. pants.

³ *A./Apvienotā Karaliste*, Nr. 35373/97, § 75, ECTK, 2002-X.

⁴ Skatīt Eiropas Parlamenta 2014. gada 2. aprīļa lēmumu par pieprasījumu aizstāvēt *Mario Borghesio* imunitāti un privilēģijas (P7_TA(2014)0257).

⁵ Skatīt jautājumus Komisijai, uz kuriem jāatbild rakstiski, E-005164/2013, 2013. gada 8. maijs, un E-013757/2013, 2013. gada 4. decembris

⁶ Skatīt Komisijas lēmumu sākt LESD 108. panta 2. punktā noteikto procedūru, OV C 95, 3.4.2013., 118. lpp.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	10.11.2014
Galīgais balsojums	+: 21 -: 0 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Kostas Chrysogonos, Therese Comodini Cachia, Mady Delvaux, Laura Ferrara, Dietmar Köster, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, Tadeusz Zwiefka
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Daniel Buda, Angel Dzhambazki, Jytte Guteland, Heidi Hautala, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Viktor Uspaskich
Aizstājēji (200. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Edouard Martin